

Grenzveränderung bei der Errichtung des Bistums Magdeburg

Päpstliche Bulle *Cum gaudio et spe* vom 27. Juni 1994

in: AAS 87 (1995) 225-228; KA 137 (1994) 132-133, Nr. 174

Ioannes Paulus

Episcopus Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam

Cum gaudio et spe conspicimus in Germania orientali catholicae fidei renovatum emolumentum, quod Nos permovit ad novas ibidem ecclesiasticas circumscriptiones statuendas. Ad satius ergo consulendum spirituali bono Christifidelium in territorio archidioecesis Paderbornensis et dioecesis Hildesiensis, lingua vernacula nuncupato – Bischöfliches Amt Magdeburg – degentium; inita congrua Conventione die decimo tertio mensis Aprilis anno MCMXCIV cum foederatis civitatibus, Saxonia-Anhaltino, Brandenburgo et Libero Stato Saxoniae; praehabitis favorabilibus votis Venerabilium Fratrum Ludovici Kada, Archiepiscopi titulo Thibicensis et in Germania Apostolici Nuntii, Joannis Joachimi Degenhardt, Archiepiscopi Paderbornensis, Joannis Dyba, Archiepiscopi-Episcopi Fuldensis, Josephi Homeyer, Episcopi Hildesiensis, Joachimi Reinelt, Episcopi Dresdensis-Misnensis, Bernardi Huhn, Episcopi titulo Tasaccorensis et Administratoris Apostolici Gorlicensis, Joachimi Wanke, Episcopi titulo Castellani in Mauretania et territorii Erfordiensis-Meiningensis Administratoris Apostolici, ac Leopoldi Nowak, Episcopi titulo Cissensis et territorii Magdeburgensis Administratoris Apostolici, atque audita Conferentia Episcoporum Germaniae; de consilio Secretariae Status et Congregationis pro Episcopis, deque plenitudine igitur Apostolicae Nostrae potestatis statuimus ut memoratum territorium Magdeburgense, quod comprehendit decanatus, vulgo appellatos, Bernburg, Burg, Dessau, Egeln, Eisleben, Halberstadt, Halle, Magdeburg, Naumburg-Zeitz, Oschersleben, Stendal, Torgau et Wittenberg, ab archidioecesi Paderbornensi et a dioecesi Hildesiensi separetur atque ex ita distracto territorio, cum mutationibus quae infra describuntur, nova dioecesis **Magdeburgensis** appellanda, constituantur ac erigatur. A decanatu, vulgo, Halberstadt separatur et dioecesi Hildesiensi adnectitur municipium, nomine vernaculo dictum, Hornburg; a decanatu, vulgo, Torgau separantur et erigenda dioecesi Gorlicensi adnectuntur municipia, quorum nomina sunt, Langengrassau, Wüstermarke et Schöna-Kolpien necnon portio Altsorgefeld municipii Kemlitz atque portiones Neusorgefeld et Schwarzenburg oppidi Walddrehna; a decanatu, vulgari lingua, Naumburg-Zeitz distrahitur et dioecesi Dresdensi-Misnensi aggregantur municipia, vulgo Falkenhain, Naundorf – cum portionibus Tanna et Wernsdorf, Ahendorf, Grosshelmsdorf, Krossen-Elster, cum portione Tauchlitz, Lindau, Nautschütz, cum portionibus Böhlitz, Pratschütz et Zschorgula, Do-

then, Schkölen Silbitz et portiones Brossen et Zipsendorf oppidi Meuselwitz; a decanatu, vulgo, Eisleben segregantur et erigenda dioecesi Erfordensi adnectuntur municipia, vulgari lingua, Auerstedt, Artern-Unstrut cum portione Kachstedt, Bottendorf, Gehofen, Kalbsrieth, cum portione Ritteburg, Rossleben, Schönewerda, Schönfeld, Voigtstedt, et portio Nikolausrieth municipii Mönchpfiffel-Nikolausrieth; a territorio dioecesis Fulden-sis, lingua vernacula appellato, – Bischofliches Amt Erfurt-Meiningen – distrahuntur et novae dioecesi Magdeburgensi adiunguntur municipia, vulgari lingua, Bennecken-stein, Sorge, Breitenstein, Kurort Stolberg, cum portione Hainfeld, Rottleberode, Uftrun-gen, Berga, cum portione Bösenrode, Allstedt, Mittelhausen, Niederröblingen, Winkel, Wolferstedt, Crölpa-Löbschütz, cum portionibus Freiroda et Heiligenkreuz, Janisroda, Leislau, cum portionibus Crauschwitz et Kleingestewitz, Lossa, Molau, cum portione Aue, Neidschütz, Priessnitz, Seidewitz, Sieglitz, Uttenbach, cum portionibus Abtlöbnitz, Cauerwitz, Mollschütz et Seiselitz, necnon portio Einzingen municipii Nienstedt; portio Landgraefroda municipii Ziegelroda; portio Allerstedt municipii Wohlmirstedt; portiones Boblas et Neidschütz urbis Naumburg; Casekirchen, cum portione Köckenitzsch, et portiones Schieben et Tultewitz oppidi Bad Kösen.

Huius novae dioecesis sedem in urbe Magdeburgensi statuimus, et templum praepositura-le ibi exstans, Deo in honorem Sancti Sebastiani dicatum, ad gradum et dignitatem Ecclesiae Cathedralis evehimus, eique insignia, privilegia et honores tribuimus quibus ceterae in orbe catholico Cathedrales Ecclesiae fruuntur. Magdeburgensi pro tempore Episcopo honores, insignia, privilegia iuraque tribuimus atque iisdem oneribus et officiis adstringimus quibus ceteri Praesules Ordinarii locorum gaudent ac adstringuntur. Novam erectam dioecesim suffraganeam constituimus Ecclesiae Metropolitanae Paderbor-nensis eiusque Episcopum metropolitico iuri Archiepiscopi Paderbornensis subicimus. Apud ecclesiam praeposituralem Sancti Sebastiani, per aliud Decretum edendum, ad iuris conventi normam, Capitulum cathedrale instituatur, quod ex una dignitate consta-bit, id est Praeposito, quattuor canonici titularibus, ac tribus canoniciis honorariis. Hoc vero capitulum tum iuribus ac privilegiis fructur, tum obligationibus tenebitur, quae ex iure canonico necnon ex normis iuris conventi statuantur. Huius novae dioecesis, per aliud decretum edendum, Sanctus Norbertus, qui eiusdem urbis insignis exstitit Episco-pus, Patronus, atque Sanctus Mauritius et Sancta Gertrudis de Helfta, illius regionis flos spiritualis, Patroni secundarii statuantur. Congruae sustentationi Episcopi novae dioece-sis providebitur dote cum civilibus Guberniis, quorum interest, secundum supradictam Conventionem die decimo tertio mensis Aprilis anno MCMXCIV initam determinanda, necnon Curiae emolumentis, fidelium oblationibus et congruenti portione ei obveniente ex divisione, secundum canonem 122 Codicis Iuris Canonici facienda, bonorum quae hucusque ad memorata territoria pertinuerunt. Circa Seminarii dioecesani erectionem necnon candidatorum ad sacerdotium institutionem serventur praescripta iuris communi-s, prae oculis habitis normis et regulis a Congregatione de Institutione Catholica statu-tis. Selecti Seminarii alumni, philosophicis et theologicis disciplinis imbuendi, necnon

sacerdotes ad studia complenda Romam, si fas est, mittantur. Quod vero attinet ad novae dioecesis regimen, administratoris dioecesani sede vacante electionem, fidelium iura, et onera, aliaque id genus, quae sacri canones praescribunt adamussim serventur. Simul ac Magdeburgensis Ecclesiae constitutio erit ad actum deducta, eo ipso clerici qui in territorio novae dioecesis ecclesiasticum officium detinent eidem incardinati censeantur; ceteri vero sacerdotes seminariique tirones Ecclesiae illi incardinati maneant vel incardinentur in cuius territorio legitimum habent domicilium. Uniuscuiusque tamen circumscriptionis Ordinariis fas est, iusta de causa, rationibus perpensis cum sacerdotibus et clericis quorum interest, aliter de eorum incardinatione disponere. Acta et documenta quae territoria dismembrata, clericos, fideles et forte bona temporalia respiciunt, a Curiis a quibus ad Curias circumscriptionum ecclesiasticarum quibus territoria aggreganda sunt rite transmittantur. Ad haec omnia perficienda legamus memoratum Venerabilem Fratrem Ludovicum Kada, necessarias et oportunas eidem tribuentes facultates etiam subdelegandi ad effectum de quo agitur, quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, onere imposito ad Congregationem pro Episcopis authenticum exemplar actus peractae executionis remittendi. Contrariis rebus quibuslibet minime obsistentibus. Super novam vero dioecesim imploramus a Domino copiam gratiarum caelestium, ut fide et vita christiana eniteat multasque virtutes concitare valeat.

B.1.15

Grenzveränderung bei der Errichtung des Bistums Magdeburg